

Szerkesztési Iroda:
Rimaszombat, Losonezi-utca 24
sz. a. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bérmentlen levelek nem fo-
gadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:
R.-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadó-hivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetés-, nyiltér- és
felszólalások.

Hirdetési díj:
Egy négy hasábos petisitor tér-
fogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:
Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. — Az előfizetéseket legcélszerűbben postat-
utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal veszi fel.

A közigazgatási reform-kérdéshez.

Ma, midőn az egész ország közigazgatási bajainak jalkiáltásaitól visszhangzik, — midőn a fővárosi sajtó — e kérdést tartja a legégetőbbnek, — melynek megoldását folytonosan sürgeti; ma midőn a megyék tekintélyesebb közlönyei sietnek ez ügyben állást foglalni s vidékük nézeteit diadalra juttatni, Gömör-megye sem maradhat e kérdés fel-tételénél közönyös, s nekünk is erkölcsi kötelességünk ez ügyet pro et contra megvitatni. Mert itt az idő, most vagy soha; segítem általános bajainkban, mely kihát társadalmi életünkre s orvosolja közigazgatási bajainkat is.

A belügyminiszter ur által összehívott enqueten történetek igen sok szép beszédek, de fájdalom csak is a megyei tisztviselők kinevezése, vagy választása felett. Magát az általános közigazgatást mellőzték.

Egy megyei társadalmi lapnak politikai meggyőződését nincs ugyan joga nyilvánítani annyit azonban társadalmi szempontból, határozottan kijelentünk, hogy a mi közigazgatási bajaink orvoslását nem a megyei tisztviselők kinevezésétől, vagy választásától várjuk, hanem egyenesen a községi élet újjá alakításától.

Mert ne mondja nekem senki sem, hogy a jelenlegi megyei rendszer rossz, vagy pedig, hogy a jelenlegi megyei tisztviselők rosszak, s kötelességüket hiven nem teljesítik! Én kalapot emelek minden — szabadon, — a megye színe-java által, — alkotmányos uton — választott közigazgatási tisztviselő előtt százszor inkább, mint egy reánk octroyalendő közigazgatási csodabogár előtt! S meg vagyok győződve arról, hogy törvényszerűbb s üdvösebb rendeletet az a kinevezett tisztviselő sem adna, mint a mostani közigazgatási rendeletek. Mert én nem a rendeletek s üdvös intézkedésekben látom és tapasztalom a hiányt, — hanem azok végrehajtásában. — Miután pedig mindennemű rendeletek és üdvös közigazgatási, közkerékeségi, közegészségügyi, közbiztonsági intézkedések végrehajtása egyedül a községek jogköréhez van utalva, a községi beléletben kell tehát keresnünk a hibát, az akadályt, melyen mindennemű üdvös törvény és rendeletnek a végrehajtása hajó-törést szenved.

TÁRCSA.

Fóthi Kovács Béla.

Halottak napján még ő irt necrológót két derék munkatársunk felett, s ma már ő is utánok ment. Ott van a csendes hant alatt, nem bántja többé fájdalom, csalódás; nem hevítik agyát szép eszmék, gyöngéd gondolatok. Tizenhárom nap alatt vitte el a kegyetlen typhus.

Mélabus, komoly, halvány arca, tüzből égő szemei, ideges beszéde most is lelkem előtt van. Sokszor beszélünk, vitatkoztunk kedvenc eszméiről, akkor egész hévvel esüggött a tárgy, melyről meg volt győződve, hogy jó. Halvány arca kigyuladt, hangja erős lett, egész valója ideges mozgásba jött, mert érezte, hogy igaz van. S mikor a legnagyobb örömmel látta, hogy győz már a vitában, egyszerre szívéhez kapott s halk keserű hangon tevé utána: „Te, Pali, nem lesz abból semmi, meghalok én addig. Nézd, tedd ide kezedet, hallgasd csak mily nagy erővel s milyen rendetlenül dobban ez a bolond szív itt benn.“ És azzal lecsüggeszté fejét, levetette magát a pamlagra s keserű nevetésre fakadt.

Vigasztalnom kellett volna, mert igazat mondott, igen komoly organikus szívbaja volt három év óta. Ez tette oly sokszor hideggé, oly szomorúvá, hogy a legjobb élcezel sem esalt volna ki belőle senki egy mosolyt. De ez nem mindig volt így. Ha hetekig nem volt baja, akkor egészen felvidult, nem tépelődött komor gondolatokkal, vidáman dolgozott, készült a jövőre. Ilyenkor nem hitte szívbaját veszélyesnek, remélte, hogy mérsékletes, tartózkodó élet mellett lassacskán soká élélhet az ember. Bizott az orvosi

Nem értem én a „község“ elnevezése alatt a „rendezett tanácsú városokat“, melyeknek már neve is biztosít arról, hogy képesek mindennemű törvény, kormány és megyei rendeleteket végrehajtani; hanem értem a község elnevezés alatt, a szó szoros értelmében vett — elszegényedett falukat, — a hol nincs ember, nincs előjáró, ki az üdvös intézkedéseket képes lenne végrehajtani. Mert hiszen csak nem követelhetjük attól a műveletlen falusi bírótól, hogy a kor színvonalán álljon, vagy hogy képzett, művelt lehessen. Hiszen tudjuk mindnyájan, hogy a legtöbb falusi bíró az eke szarva mellől szállittatik fel arra, hogy a község első tisztviselője legyen, ki hivatalban van a község anyagi és szellemi jólétét előmozdítani, kinek kötelessége lenne az előjárói tekintélyt emelni s a törvények és rendeletek szentsége előtt a népek derekát meghajlítani. Valóban nem követelhetjük, de ha követelnénk is kudarcot vallanánk vele, mert tapasztalásból tudjuk es látjuk azt, hogy községi bírónak vagy nem képesek megfelelni a rájuk ruházott sokoldalú s általános jogi ismereteket követelő teendőiknek, vagy ha képesek megfelelni s a törvény által rájuk utalt rendeleteket teljes szigorral hajtja végre, az esetben a következő tisztújításon rendszerint meg nem választatik az ily erélyes bíró, a ki se koma, se sógorra nincs tekintettel.

Avagy talán a körjegyzőtől követeljük a mindennemű rendeletek és törvény végrehajtását, a kinek sajuos, a törvényhozás a községi bíró ellenében csak másodrangú szerepet jelölt ki. Beláthatjuk, hogy jogosan és méltányosan attól a körjegyzőtől sem várhatjuk a teljes szigor, azon nép ellenében, mely őt választotta, mely őt fizeti, melynek ő csak másodrangú tisztviselője. S dacára annak, hogy történnék egyes körjegyzők által üdvös s a nép jólétét előmozdító intézkedések, rendszerint megtörik ereje az ily üdvös intézkedésnek akkor, ha a községi bíró tetszésével nem találkozik az eszme.

Itt rejlik tehát közigazgatási bajaink gyújtója, ezen visszáságot kell mielőbb megszüntetni, s ha már a körjegyzőben egy művelt embert és élet-hossziglan választott szakképzett hivatalnokot van szerencsénk birni, törekedjünk oda, hogy a törvényhozás ezen intézménynek szellemi elsőbbségét a községben elismertesse. S ha mint első községi

tudományban, bizott önmagában. Mikor aztán legjobb kedve volt, egyszerre csak köhintett egyet s az a köhintés elvette kedvét az élettől, el mindenől, ami az életet kedvesé teszi. Ekkor hiába vigasztalták volna, az még idegesebbé tette, oda mutatott a vére, mely a könnyed köhintéssel szívet hagyta el, s kétségbeesve emlegette, hogy bizony okosabb volna, ha az ember az ily nyomorult szívet egy ömlabdaesével örökre meggyógyítaná.

„Menj te gyermek, te hipochondrikus — mondám neki — hiszen te magad sem hiszed azt, a mit beszélsz. Tudod te azt, hogy nem vagy oly nagy beteg, mint képzeld magadnak. Való-e férfinak így kétségbe esni? — És felhoztam neki példákat, embereket, kik már évtizedek óta e bajban szenvednek. Különösen egy barátom esete volt rá jó hatással, a kit önkényes korában mint tüdővészest küldtek el a katonaságtól. Ekkor felment a klinikára Budapestre. Ott felismerték, hogy szívbaja van, s az elvezettnek hitt ember, rendes vigyázó életmód mellett most is egészséges, csak néha-néha dobban nagyobb a szíve mint más halandónak. „Megállj csak Béla, mondám neki, még milyen boldog ember leszel te!“

Az ilyféle beszéd újra megvigasztalta, habár inkább külsőleg mint lelki mélyében. Attól a szomorú gondolatától, hogy neki nemsokára meg kell halni, csak ritkán tudott menekülni. Komoly viseletre tartózkodó, sőt néha hideg modora is ennek tudható be. Általában sohasem volt bizalmas, nem kereste az idegen társaságokat, vidám helyeken nem láthatta őt senki, csak ha kötelessége kényszeríté rá. Ha valakivel megismerkedett, nem tárta fel mindjárt szívét is, száját is, közönyös volt inkább iránta, de a kit megismert valójában, s a ki őt így megismerte, annak szeretne is kellett őt. Szíve nemes volt, törekvése önzetlen jó, szorgalma kitartó, munkássága páratlan. A munka adott neki igazi élvezetet. Gyorsan dolgozott, ha irt, és jó kedvvel. Szerény hivatalában a megyei árvaszéknel sokan irigyelték őt, hogy neki van a legtöbb szabad ideje. Mert ő,

tisztviselő lesz elismerve a körjegyző, akkor jogosan megkövetelhetjük tőle, hogy kerülete erkölcsi és vagyoni tekintetben kifogástalanul igazgattassék.

Hogy pedig a községi élet új életet nyerjen, mindenek előtt szükséges a körjegyzői intézményt a községi pressiótól megóvni, föl kell ez intézményt nagyobb hatáskörrel ruházni, nevezetesen a rendőri és polgári peres ügyekben, melynél ma a szavazati joga sincs, bírákodási joggal megbizni, s ez esetben reményelhető, hogy a községben az előjárói tekintély emelkednék, és a nép félve előjárójának vas szigorától, az iszákos-sággal és erkölestelenséggel, — mely mai napjainkban oly ijesztő mérvben szedi áldozatait. — felhagyna: s a példás rend és üdvös intézkedések közepett az általános elszegényedés is elenyészne.

Végre hogy a rendeletek gyorsan és pontosan végrehajthatók legyenek, elkerülhetetlenül szükségesnek tartom még a községi rendőri intézményt is renoválni, mely jelenleg szintén criticán áll. Célszerű lenne egy állandó községi, vagy a községekből egy körjegyzőségi állandó rendőrt tartani, mely hivatalba lenne ellenszégülés esetén a karhatalmat képviselni, s a közrend és biztonság felett éjjel nappal felügyelni. Mert Tamás vagyok benne hogy a nemsokára életbe léptetendő állami csendőrség segélyét a kisebbszerű végrehajtásoknál igénybe lehet-e majd venni?!

Ezek volnának általános nézeteink a közigazgatási reform kérdésnél. A hiányokat felvidékünk érdekében feltártuk, az utat az intézmény javítására kijelöltük; de az esetben, ha valaki a községi beléletet képes helyesebb alapon újjá szervezni, mi annak felettébb fogunk örülni, mert mi jelen sorainkkal csak azt akartuk elérni, hogy legyen meggyőződve a község arról, hogy a közigazgatási reform kérdés megoldása iránt Gömör-Kishont t. e. megye is élénken érdeklődik, s a községi belélet újjáalakítását és célszerűbb alapokra leendő fektetését türelmetlenül várja.

Sajóhát.

Budapest, 1881. Jan. 4-én.

Hál Istennek! tizenkettedik éve, hogy Rimaszombat városában a sajtó valódi hivatásának él. Azóta kelnek szárnyra a sólyom repülésével versenyezve, a gondos ember hasznos, józan gondolatai a hírlapok változatos hasábjain.

ami három napra való munkát kiadtak neki, egy nap elvégezte többnyire. Aztán könyvei és újságai közt érezte magát legjobban.

Fiatal volt, tudta, hogy ha az ember valamit érni akar, nagyon-nagyon sokat kell tanulnia. És ő tanult, olvasott s a mit olvasott meg is tartotta. Mult nyáron volt 23 éves (1858. aug. 24-én született), Rimaszombat volt a legnagyobb lakóhelye, s mégis már igen sok világismerettel bírt, amit mindig jól igyekezett felhasználni. Elemi iskoláit itt végezte. Innen Rozsnyóra ment a premonstriai gymnasiumába, a hol nyolcz esztendeig tanult, mindig szorgalmasan. Tanárai szerették, mert szerény, jó viseletű gyermek volt, s gyenge testalkotással bírt mindig, de azért kitartással tanult, és már az alsó osztályokban szeretett jó dolgozatokat írni. Mikor nagyobb deák lett, akkor már a Benyó József ottani volt gymn. tanár szerkesztésében megjelenő „Rozsnyói Híradó“-ba is írogatott. Az iskolai önképzőkörnek legszorgalmasabb tagja és hivatalnokja vala. Szaválni is szeretett, s jó hangja és kellemes előadása miatt szívesen hallgatták. Mikor az érettségi vizsgát igen jó sikerrel letette, pályát kellett választania és ő — szerzetes lett.

Elment Jászóra s a praemontrei rend papnevelő intézetbe felvétette magát. Hanem a szerzetesi élet szigorú szabályai nem voltak jó hatással se lelkületére, se egészségére. Ott fejlődött ki szívbaja. Már az első évben hosszú időre haza kellett jönnie, mikor édes anyja halála is megrendíté. Szerető gyermeki szíve mélyen sujtva érezte magát e csapás alatt, s ez tán előlegei nagy baját.

De a második évben újra visszament, szorgalmasan tanulta theologiai tanulmányait, a mellett azonban áldozott a muzsának is. Sok verset irt, bár prózában sokkal ügyesebb tolla volt, s küldöztette különösen a vidéki lapoknak, melyek szívesen vették a fiatal szerzetes növendék dolgozatait. Az ottani önképzőkörnek is kedvelt tagja vala, hol két-három bizalmas barátjával sokat foglalkozott a nem jó szemmel nézett szépirodalmi munkákkal, különösen a ver-

Több-kevesebb időközön át magam is élénk figyelemmel kísérem a társadalmi élet nyilvánulásait, hozzá járultam a betilap élénkítéséhez, részt vettem polemikáiban, sőt több — mint valamely drága ereklyét, miként szerelmes a kedvesétől érkezett üdvöztető levelezéseket, raktam gondosan az elsárgult lapokat igénytelen gyűjteményembe, s ma, több mint egy évtized múltán, alig dicsékedhetem azzal, hogy egyetlen évfolyamot teljesen fel tudnék mutatni!

Nem saját hanyagságom vagy könnyelműségem az oka. Borzasztó elemi esapás tevő tönkre legnemesebb törekvéseimet, egyetlen örömet, s ha az ember azonkívül Budapesten ama szenvedélyének nem élhet, hogy minden darabka nyomtatott papirt elrakhasson, esuda-e, kérdem, midőn a sors maga is arra kárhözta, hogy évről-évre egyik városrészből a másikba kell huzozkodnia?!

Hasonló gondolatok cikáztak agyamban, midőn a „Gömör-Kishont” f. évi jan. 1-én megjelent legelső számából Baksay I. tanár urnak a rimaszombati kaszinó félszázados történetéből, az első fejezetet annyi élvezettel végig olvastam. Vajjon létezik-e intézet vagy hatóság e derék város területén, a hol a helybeli hírlapokat hiány nélkül, megesonkítatlan és meg nem hamisított példányokban gondosan megőrizték?

Bajosán. Évek előtt, egy vizkereszt vásár alkalmával: licitandó keltek el potom áron a „Pesti Napló”, a „Hon.” „Budapesti Közlöny” stb. egész évfolyamai; s ha történetesen az ember magának valamit vásárolt, az a takaró-papíros, a mibe áruját a boltos, iparúzó, szatócs becsomagolta, a „Gömöri Lapok”, „Felvidéki Közlöny” stb. vagy a hatóságok, egyesületek és közreműködési intézetek db számára elárusított drága példányából telt ki.

Ez nem jól van így! Ötven év múlva alig leend valami becsesebb irodalmi ritkaság, oly társadalmi közgazdsági kincs, a mely, mint egykoru, hitelt érdemlő, tánu tárhassa fel unokáink előtt, a temetőben porló apák, sokszor ősapák viselt dolgait, gondolkodás módját. Egy ily négy forintot érő folyam ára akkor bárhol széles e hazában legkevesebb 40 forintot fog érni (a mai pénzemet véve fel), tehát többet, hasonlíthatatlanul többet, mintha az árát kamatok kamatjára takarékpénztárba helyezték volna el. Sőt ha a keresletre szabad utalnom, bátran elmondhatjuk, hogy olyan mint a „Smithsonian Institut” vagy a „Kensingtoni Muzeum” aranyban is kész lenne egyik másik ereklyénket megvásárolni.

Becsüljük meg tehát a hírlapokat. Járjon elő jó példával a municipium, és a nemes város mélyen tisztelt közönsége: kötsse be azokat évről-évre teljes számmal, tegye archívumába, addig is, míg egy Somogyi Károly ül elő, a ki százszekretet érő szellemi tárházával iparkodott Szeged városát hullám-sírháború feltámasztani, nem; — mint a koronás király megjövendőlé: megdicsőíteni!

Az 1848. évi törvények elrendelték, hogy minden nyomda köteles az általa készített nyomtatványból egy példányt beküldeni a magyar nemz. Muzeumnak, a hol azok örök időkre megőriztessenek. De történhet-e ez napjainkig?!

Fájdalom nem. E törvény, mint sok egyéb §§-ai korukat jóval meghaladtak. Alkotói gyarló emberek voltak, végrehajtói gyakran „invalidus katonák” (Risum teneatis) éppen mint a jelen esetben!

A szent István birodalmában valamennyi divó nyelven megjelenő, több száza menő hírlap, folyóirat, évkönyv stb. nyilvánartása és rendezése még egy olyan nemzeti intézet munkaeréjét is jóval felülmúlja, minő a nemz. Muzeum könyvtára. Ki gondoskodik hát rólunk, ha mi magunk nem. Segíts magadon s az Isten is segíteni fog!

Ezen üdvös intézménynek ezek után csak egy praeservativumát nevezhetem meg! Állítsunk hírlapkönyvtárakat!

F. I.

Az üzletkörök szives figyelmébe.

Ismeretesek üzletköreink előtt azon nagyfontosságú intézkedések, melyeket a magyar kormány Fiume érdekében a legközelebbi időben foganatosított. Eredménye az eddig successive foganatosított intézkedéseknek, nem maradt el. Fiume tengeri kereskedelmi forgalma évről-évre emelkedett. Míg azonban a délnyugati vasúthálózatra befolyásunkat nem gyakorolhattuk, Fiume sem foglalhatta el azon fontos állást, a melyet ma, a déli vasúttársasággal kötött, s

seléssel. Második évben sem maradtott Jászón soká; már ősz végén megint betegem tért haza s csak 1880. februáriusában jött helyre annyira, hogy visszamehetett. Amint ugyanaz év nyári szünidején haza jött, megint beteges volt. És mindig csak a szive! Ez időben alapítottuk meg e szerény organumát a sajtónak Rimaszombatan. Még akkor rajta volt a fehér reverenda, de már nem nagy kedvet mutatott, hogy abban maradjon. Mégis tekintettel a szerzetesi szabályokra nevet nem akarta kitétetni, hanem felvette a Fóthi nevet. De már szeptemberben végleg elhagyta a szerzetet s azóta különösen a „Gömör-Kishontnak” szentelte munkásságát. Szerény állást kapott a megyei árvaszéknél, bejött Rimaszombata lakni s mindvégig hiven, nagy buzgalommal azon igyekezett, hogy hivatását betölthesse.

Aki ismerték, tudják mily buzgó, szorgalmas fiatal ember volt, aki szép reményekre jogosított, habár organikus baja sokaknak elvette a reményét egy hosszú életre nézve. Sokszor betegeskedett itt is, de azért dolgozott. Az utóbbi két-három hónapban pedig nagyon jól érezte magát, jókedvű volt, jobban is nézett ki, orvosággal élt, ami gyógyító erővel bírt, mert hosszú idő óta nem gyötörte szivbaja.

A három hét előtt tartott műkedvelői előadáson tet-szés közt szavalta el Arany gyönyörű balladáját, a „Tetemrehívás”-t. Ki hitte volna, hogy oly hamar jön utána az ő tetemrehívása? A kaszinó jubileumán meghűtötte magát decz. 28-án. Már másnap reggel nagy fájásról panaszko-dott, mely egyre göresőbb lett és csak tizenharmadnapra szűnt meg, de — örökre.

Szívujától félt mindig, még sem annak lett áldozata. Fejét támadta meg a hagymáz s gyenge teste nem bírt megküzdeni a kegyetlen kórral.

És most ott fekszik édes-anya mellett a jánosii csön-des temetőben. Maradjon meg emléke nálunk!

egyenesen eme hazai kikötők érdekében bevezetett meg-állapodások után, a magyar ki- és beviteli kereskedelemre nézve foglal el. Ha a nagymérvű és kizárólag a kikötő részére engedélyezett kedvezmények, melyek a januárhó első-jén, tehát a mai napon, életbe léptetett új díjszabás alapját képezik, megnyitják Fiume részére a hátsó vidéknek ter-mészetszerűleg reá utalt forgalmi területet s versenyképessé teszik Triest és az észak-tengeri kikötők ellenében.

De Fiume létfeltételei még sokkal inkább függnek a hazai kereskedelmi és iparos körök élénk részvételétől, mint az állami pártfogástól. Az állam megtett mindent, a mit a kifejlődés lehetővételete tekintetében tennie kellett. Megteremtette az olcsó közlekedést Fiumeig, gondoskodott, hogy a Fiumébe szállított áruk onnét gyorsan és olcsón továbbíthatassanak, s gondoskodik arról, hogy az érkezett áruk ott beraktározathassanak.

Alólírott kamara meg van győződve, hogy ily körül-

I. K i v i t e l.

K i v i t e l.	fa	bor	gabona és liszt	szesz	érezek	gyapju, kocsinként 5000 klg. kr.-okban
	1000 klg. hordképességi kocsinként frtkban					
Miskolcz-Fiume	133.60	148.60	157.40	198.40	115.60	249.07
„ Triest	139.60	170.50	171.00	215.50	121.60	271.03
„ Hamburg	207.03	237.22	278.40	422.24	212.86	388.60

II. B e v i t e l.

a)	Petroleum	rizs, színes fa, gyapot,	gubaes jutte zsákváson	gépek	déli gyümölcs kocsinként 5000 klg. feladásnál
	1000 klg. hordképességi kocsinként frtkban				
Miskolcz-Fiume	171.00	209.40	209.40	150.20	249.05
„ Triest	188.40	222.50	222.50	161.20	301.07
„ Hamburg	314.36	324.23	355.54	212.86	422.58

b)	Petroleum	Kávé és fűszerek	Déli gyü-mölcs	Mazsola-szóbó	Rizs	Olajok	Szaksó	Gyanta	Hering	Jute zsák-váson	Szőrp
	100 klgként o. é. krajczárokbán										
Miskolcz-Fiume	258.0	249.5	350.6	323.7	222.8	258.0	222.8	222.8	222.8	258.0	323.7
„ Triest	297.2	301.7	375.9	343.1	262.0	297.2	262.0	262.0	262.0	297.2	393.1

Ezen számokból világosan kitűnik, hogy még kisebb mennyiségeknek Fiuméből való szállítása is tetemes szállítási díj megtakarítással jár Triest ellenében.

Kereskedőink mérhetlen sokat tehetnek Fiume ügyében, ha ugyanazon ár és minőség mellett a fiumei árúknak adnak elsőseget, ha fiumei kereskedő ezekkel keresnek összeköttetést, de nem kevesebbet tehetnek ez ügyben a kereskedelmi ügynökök és szállítók, előbbieik kiválóan fiumei kereskedőezégek képviselőitének megszerzésével, utóbbiak

mények között a kamarai terület összes kereskedői és iparosai, mint a kik a nemzeti és közérdekek fejlesztése iránt mindenba a legnagyobb érzéket mutatták, a kik még oly esetekben is, midőn az anyagi érdekek talán mást követeltek, a nemzeti érdekeknek voltak buzgó ápolói, most, midőn az alólírt hatóság hazafiasságukra hivatkozva különös figyelmükbe ajánlja Fiume forgalmának emelését, s figyelmzetteti azon nem megvetendő különböztetre, melyet a szállítási költség tekintetében az új díjszabás Fiume előnyére biztosít, azt tehát akkor, midőn a hazafiasság mellett az anyagi érdek is kívánja tőlük, felfogják karolni Fiume ügyét is.

Bármelyikét vegyük a következőkben ismertetett díj-szabási tételeknek, mindegyike tetemes különböztetést nyújt Fiume, illetve azon kereskedők javára, kik a magyar kikötő útján szerzik be czikkeiket.

azon szállítmányoknak, melyek Triest és Fiumén keresztül egyaránt vehetik útjokat. Fiume felé irányzásával.

Azon reményben, hogy eziránt a hazafias készség kereskedelmi és iparos köreinkben nem fog hiányzni, igér-jük, hogy minden idevonatkozó törekvéseiket a legszive-szebben fogjuk támogatni.

Miskolczon 1882 évi január hó elsőjén.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara elnöksége.

A gömörmezei közigazgatási bizottság f. hó 9-én tartott ülése.

Ezen ülésben az őszi megyei közgyűlésen részint belépett, részint kisorsolt tagok helyébe választott új tagok ugymint Csider Károly, Szentiványi Árpád, Fáy Barnabás, Szontagh Pál kivételével első ízben jelentek meg. Üdvöz-lésük után az albizottságok alakítottak meg következő módon.

A fegyelmi választmány tagjai: Bresztovszky Ede, Groó Vilmos, Csider Károly, Fáy Barnabás mint rendes, Beliczay László, Sárközy Gyula mint póttagok.

A fellebbezési választmány és másodfoku erdei hatóság áll: Lőrinczy Endre, Marton Kálmán, Szontagh Pál, Sárközy Gyula rendes, Mihalik Dezső, Fáy Barnabás, Szent-iványi Árpád és Hegyessy Sándor póttagokból.

Az erdészeti albizottság elnöke: Szontagh Bertalan alispán, tagjai Csider Károly és Guha Viktor.

A börtönvizsgáló bizottságba választottak a megyei főorvos mellé: Szentiványi Árpád, Fáy Barnabás és Sárközy Gyula.

A városi árvaszékeket vizsgáló bizottságba Mihalik Dezső Jolsva és Nagyroczéze, Szontagh Pál Rozsnyóra és Dobsinára, Marton Kálmán Rimaszombata.

Erre a fellebbezési választmány és másodfoku erdei bíróság a törvényes esküt letévén, olvastattott az alispán december havi jelentése. E szerint a Tornamegyei hét község: ugymint Dernő, Kovácsvágás, Lueska, Barka, Szilice és Borzova esatolása és beosztása Gömörmezeibe a legközelebb e ezélebb tartandó bizottsági közgyűlésen fog eszközöltetni. A központi megyehatósági közigazgatáshoz 1881-ben beérkezett a közig. bizottságiakon kívül 9600 ügy-darab, melyből feldolgoztatott 9294. A közig. bizottság ügy-forgalma 1454 darab.

December hóban előfordult bűnesetek következőleg csoportosulnak: 10 tolvajlás, 4 lopás, 2 rablás, 1 ellenszegülés és 1 emberölés. A megyei pénztárak rendben vannak s az évi számadás január elsőjén már fel is terjesztetett.

A kir. adófelügyelőség 1881. évi ügyforgalma 14367 darabból állott. A megyére kivetett évi s régi hátralék adóból összesen 888155 frtból befolyt az év folytán 705791 frt. Maradt hátralék 182364 frt. A behajtás eredménye 5%-kal, vagyis 39123 frttal kedvezőbb mint a megelőző évben. A 42824 frtnyi hadmentességi adóból befolyt 33567 frt.

A kir. tanfelügyelő előterjesztésére a rszécsi, rimaszombati és tornaljai járás több községe utasított a tan-kötelezettség pontos végrehajtására.

A kir. mérnök havi jelentéséből megtudjuk, hogy a megyénket átszelő állami ut múlt évi költsége 20942 frt 77 krt tett.

Az árvaszéki elnök jelenti, hogy az árvák létszáma 10168, a gondnokoltaké 176. Az utolsó évnegyedben befe-jeztetett 126 hagyatéki tárgyalás; a hagyatékok értéke 83545 frt 82 kr. Nagykorúsítás és elhalálozás következtében kiadatott 43357 frt. A negyedévi beadványok száma 3144. Az árvaszéki pénztár állása 203464 frt.

A közegészségi állapot december hóban kedvező volt. Orvos-törvényszéki és orvos-rendőri esetekből volt 40 könnyű sérelem, 5 súlyos sérelem, 3 rendőri hullaszemle, 5 hullabontás, 1 öngyilkos eset.

A január 10-iki műkedvelői előadás.

A rimaszombati egyesült prot. gymnasium volt növen-dékei a keddi előadás által, midőn egyrészt az erények legszebbikét, a háladatosságot gyakorolták azon intézet iránt, melyben tanulmányaik alapkövet rakogatták le, másrészt-ről gyakorlatilag bebizonyították azt, hogy a mai nyomasz-tó viszonyok közt is lehet a szépet a hasznossal, az élvezet-test a nemessel egyesíteni, s megmutatták az utat és mó-dot arra, hogy a holt „farsangot” minden nagyobb fény-üzési kiadások nélkül hogyan tegyék változatosabb és élvezetesebbé; — minek következtében önkéntelenül fölmerül a kérdés: nem lehetne-e a rendesen szerföltött kiadásokat igénylő bálok helyett oly társasösszejöveteleket rendezni, melyekben a szép és hasznos jászán a főszerepet a „fé-nyes” vagy a mi még sokkal jellemzőbb, a „ezüfra” helyett?

Az azonban e kérdés eldöntését azokra bizzuk, kik kis-városi társadalmi életünk hajójának kormányrudjánál álla-nak, most csak a keddi előadásra s az ezt követő táncmu-latságra terjeszkedünk ki.

Azt hiszem, hogy nemesek én kiáltottam fel a szin-lap meglátása után ekkép: „Ugyan hogy foghatnak mű-kedvelők ily terjedelmes, sok technikai nehézséggel járó jellem-vígjáték előadásához?” — hanem mindazok ekként szóltak, ekként gondolkoztak, kik a szinműirodalomban annyira-mennyire jártasak, kik különösen „Pry Pált” ismerik, s így nem lehet rossz néven venni a közönség nagy részétől, ha némi aggályalyl tekintett az előadás elé, sőt itt-ott a rendezőség eljárása ellen — a darab-választást il-letőleg — hangok emelkedtek.

De mily nagy lett meglepetésünk, midőn tapasztaltuk, az előadás alkalmával, hogy egyenkint mint egyetem-legesen nem közönséges tehetségekkel van dolgunk Lőrinczy Juczi k. a., ki ez alkalommal lépett először szin-padra, mint Phebe ügyesen alakította s mutatta be a tulsó-gos apai szigor által a legkisebb önállóságtól is megfosztott kisasszony mellett gyámkodó szobaleányt, míg Lőrinczy Anna k. a. a félénk, együgyű de szerelmes Elizt ügyesen személyesíté. Kriston Margit k. a. kimint Tóti Dorca már egyszer teljesen megnyerte közönségünk tetszését, kellő tapintattal mutatta be az urát behalózni akaró gazdasszonyt Subtlené szerepében. Léttassy Anna k. a. mint Marianna bebizonyítá, hogy igénytelen szerepet is lehet élvezhetővé tenni!

A közönség részéről nem is maradt el az elismerés, mert a nőszereplők mindegyikét több ízben kitüntette nem-csak szóval, de értékes virágcsokrokkal is.

A férfi-szereplők, egytől-egyik nem kis buzgalmat fejtettek ki a darab begyakorlásánál. Különösen Kozmay Dezső (Pry), Mancel József (Hardy), Tóthy János (Vi-therton), Severlay Zoltán (Grasp), Molnár J. (Dubledot és Stanley), Bodrogközy Zoltán (Harry) érdekes alakokat mutattak be. A többi mellekszereplők, mint Kres Gyula (Si-mon), Szabó Elemér (Willis), Fábry Géza (Frank) stb. nem kis mértékben folytak be a darab összhangzatos és gyors előadására.

Az előadást táncmulatság követte, melyben diszes nőközönség, tűzverű s lánglelkű fiatalság szakadatlan jó kedvvel járta csaknem reggeli 3 óráig. — Az előadás jó-vedelméről a nyilvános számadást más helyt veszik olva-soínk.

Hirdetmény.

321. sz. — Az Abauj és Torna megyék egyesítéséről szóló 1881-ik évi XXIV. t. cz. 1-ső §-a által megyékhez csatolt Hárskút, Dernő, Kovács-Vágás, Barka, Luska, Szilice és Borzova Torna megyei községek átvétele, képviselő-választási kerületbe és közigazgatási járásba leendő beosztása, de más sürgetőbb ügyek elintézése végett is rendkívüli bizottsági közgyűlés válván szükségessé, annak határnapja főispán ur Ö méltóságával egyetértve f. évi január hó 24-ének reggeli 9 órája Pelsőcz városába tüzetett ki, miről a közönség tudomás, a megyei bizottság tagjai pedig a közgyűlésen leendő megjelenés, s a tanácskozási részvétel végett értesítettnek.

Rimaszombat, 1882. jan. hó 10.

Szontagh, alispán.

Az 1882. évi jan. hó 24-én Pelsőczön tartandó megyebizottsági közgyűlés tárgysorozata:

1. Alispáni jelentés különösen a jegyzői kar szaporítása tárgyában.
2. A belügyi miniszterium leirata a megyei kórház ügyében.
3. A belügyminiszterium leirata a rozsnói uszoda javára a megyei pénztárból adott 200 frt segély tárgyában.
4. A belügyminiszterium leirata a megyei költségvetés tárgyában.
5. Belügyminiszteri leirat az idegenek és honosok nyilvántartása tárgyában.
6. Belügyminiszteri leirat a szolgálati utasítások tárgyában.
7. Belügyminiszteri leirat némely megyei szabályrendelet módosítása tárgyában.
8. Az 1881. évi LXIV. t. cz. kihirdetése.
9. Az 1881. évi LXIII. t. cz. kihirdetése.
10. Az 1881. évi LVI. t. cz. kihirdetése.
11. Az 1881. évi LVII. t. cz. kihirdetése.
12. A honvédelmi miniszterium leirata a Nagy-Rőcze városi sorozó-járási székhelyének tárgyában.
13. A vallás- és közoktatási miniszterium leirata az állami középiskola felállítására tárgyában.
14. Fehérmegye átirata a törvényhatósági közigazgatás menetét gátló több akadályok megszüntetése tárgyában.
15. Marosmegye átirata az árvapénzek elhelyezése tárgyában.
16. Pestmegye átirata a Szent-István szobor ügyében.
17. Pestmegye átirata Fiume tengerparti város Magyarországba tartozósága tárgyában.
18. Pestmegye átirata a vöröskereszt-egylet ügyében.
19. Győrmege átirata a Buda-Győri vasúti vonalnak kiépítése tárgyában.
20. Sárosmegye átirata a felosztandó kir. tábla egyik székhelyének Kassára leendő elhelyezése iránt.
21. Sárosmegye átirata a hadmentességi díj ügyében.
22. Sárosmegye átirata a Göczel-Lendl-féle ügyben.
23. Torontálmege átirata a közigazgatási reformok tárgyában.
24. Budapest főváros átirata a Göczel-Lendl-féle ügyben.
25. Arad város átirata a katonaintézetek növendékeinek neveltetése tárgyában.
26. Arad város átirata a Göczel-Lendl-féle ügyben.
27. Gróf Károlyi Gyula átirata a „vöröskereszt” egylet ügyében.
28. A központi névmagyarosító társaság átirata czéljainak pártolása végett.
29. A megyei építészeti hivatal jelentése a Berzétén építetni szándékolt új sírbolt tárgyában.
30. Nagyrőcei polgármester hivatalos jelentése a városi tisztviselő fizetésének felemelése tárgyában.
31. A megyei árvapénzek kezelésére vonatkozó szabályrendelet jóváhagyása.
32. Rozsnói járás szolgabíró jelentése a „szinová uton” beszolgáltatott közmunka tárgyában.
33. Rozsnói járásbeli szolgabíró hivatalos jelentése a Csetnek városa által Batezer Jánostól megvett geczei birtokra vonatkozólag.
34. Nagyrőcei járás szolgabírájának jelentése a Závadka községe által saját községi vagyonából egy új orgona beszerezhetése iránt beadott kérvényét illetőleg.
35. Nagyrőcei járás szolgabíró jelentése a Ján Andrá és neje Kóvii lakosok kórházi tartozásának ügyében.
36. Nagyrőcei járás szolgabíró jelentése a Polonka községe által eladni szándékolt Leveh-féle birtok ügyében.
37. Rimaszombati járási szolgabíró jelentése a Parizek József és Kloczko Mária vegyes házasságából született gyermek megkeresztelése tárgyában.
38. Rimaszombati járás szolgabíró jelentése a tiszolezi határban levő s a kincstár tulajdonát képező birtokon vágott új patakmeder tárgyában.
39. Dobsina város mint vevő által kötött több adásvételi szerződés jóváhagyása.
40. Kosuth István felfolyamodása a rimaszécsi körjegyzői választás tárgyában hozott 4107. számú határozat ellen.
41. Dr. Szporni Mihály orvos tudor oklevelének kihirdetése.
42. Több a gyűlés napjára beérkezendő s gyűlési elintéztetést igénylő tárgyak.

Hírek és vegyesek.

Fóthi Kovács Béla temetése. Derék szerkesztőnk halála mely részvétet keltett városzerte. Mult heten a közel Jánosiba vitték haza. Már akkor is igen rosszul volt, de még eszméleténél. Hétfőn azonban önkívületbe esett s azóta nem is tért magához többé s kedden este megszűnt élni. Szép ravatalát sokan nézték meg, melyet díszes koszorúk épittek. Temetése esütörtökön délután nagy részvét mellett ment végbe. Rimaszombatból és a vidékről számosan jelentek meg, hogy kegyelettel áldoznak a korán elhunyt derék ifjú emlékének. Ott láttuk a megyei notabilitások közül Borbély László, Sárközy Gyula földbirtokosokat, Török Sándor volt orsz. gyűlési képviselőt, Török

Bálint megyei árvaszéki elnököt, ifj. Török László árvaszéki jegyzőt, azonkívül az árvaszék számos hivatalnokát, a rimaszombati gymnasium tanárait, a községi elemi iskola tanítóit, azonkívül szép hölgy-közönség s számos ismerős és rokon volt jelen a végítészességen. A szertartást ft. Sprenger Neitusz feleli plebános végezte a rimaszombati kath. énekkar segédletével, mely gyönyörű összesség énekeiért s szíves közreműködéséért elismerő köszönetet érdemel. Négy óra tájon indult meg a jegyzői lak udvarából a halottas menet, mely hosszú kocsis sorral s a résztvevők nagy számával imponáns volt. A temető alatt levették a koporsót s négyen vitték a sírig, hol azt a pap beszentelte. Ezután a lapok szerkesztője megható szavakkal mondott rövid beszédet barátja és szerkesztőtársa felett. Mire a kath. énekkar még egy szép gyászdal énekelt, a koporsót lebozsították és véget ért a szomorú tisztességtel. Nyugodjék békével a kedves halott! — Lapunk a következő gyászjelentést adta ki a megboldogult haláláról: A „Gömör-Kishont” szerkesztősége és kiadóhivatala fájdalmas szívvel jelenti fáradságtalan társzerkesztőjének Fóthi Kovács Béla urak f. január hó 10-én este 8 órakor, munkás élete 24-ik évében, rövid szenvedés után, Jánosiban történt elhunytát. — A megboldogult hült tetemei január hó 12-én d. u. 2 órakor fogtak ugyanott a róm. kath. vallás szertartásai szerint örök nyugalomra tételni. — Kelt Rimaszombaton, 1882. év január 11-én. Béke lengjen porai fölött! — A család által kiadott gyászjelentés következőleg hangzik: Kovács József maga, valamint gyermekei: József, Géza, Gyula, Gizella és Ilona fájdalomtelt szívvel jelentik forrón szeretett fiának, illetőleg testvérüknek Fóthi Kovács Béla a „Gömör-Kishont” társzerkesztőjének Jánosiban, élete 24-ik évében, a halotti szentségek átados felvétele után, hágmázban történt gyászos elhunytát. — A megboldogult hült tetemei f. hó 12-én délután 2 órakor fognak a jánosii sírkertbe a róm. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tételni. — Az engesztelő szent miseáldozat ugyanaz nap d. e. 10 órakor Jánosiban fog az urak bemutatattatni. Kelt Jánosiban, 1882. év jan. hó 11-én. Az örök világhosszág fényeskedjék neki!

F. hó 8-án d. u. 3 órakor tették Rimaszombatban örök nyugalomra Bugaezi Michalek Lászlót, a díszes koszorúkkal fedett koporsóra gyászoló özvegy, neveletlen árvák, barátok és tisztársak köyei hultak.

Fényes temetés. Kis Pált, a Riez János zenekarának egyes fiatal primását temették el kedden, fáklva, zenésző és nagy közönség kísérte ki az igen tehetséges fiatal zenészt, kihez társai nagy reményeket kötöttek. 19 éves volt.

Hymen. Fáy István, Fáy Barna serkei földbirtokos fia f. hó 12-én tartotta menyegzőjét Szentmiklósy Klemmá kisasszonnyal Szemszurón. A lakadalom folytatása Serkében a vőlegény atyja házában nagy fényvel számos vendég jelenléte mellett tartott meg.

Mulatság. A simonyi olvasó-kör könyvtára gyarapítására vasárnap 15-én szavallással egybekötött táncestélyt rendez. Múlt, hogy szép számú közönség látogassa meg e szépen haladó község jótékony mulatságát.

Szinesz t. A R. Séesből eltávozott szintársulat két részre szakadva Várgedén és Feleden tart előadásokat. Feleden a b. Vérey-féle ház nagy termét ingyen engedték át a néhány tagból álló társulatnak, hol már több előadást rendeztek szép anyagi siker mellett. Szerdán a községi szegényalap javára játszottak. Mint halljuk Feledről Jánosiba jönnek felutni Thalia templomát.

Vadászat. Fáy Gusztáv megyei főispán ur nyustyai erdőiben e hét közepén nagyobb hajtó vadászatot rendezett. Jelen voltak Vay Béla báró, Máriássy Andor, Hámos Aladár, Fáy László orsz. képviselő, Taschner Géza kat. becsőbiztos, Fáy Viktor, Fáy Gyula stb. A vadászat szép eredménnyel ért véget, hét vadsertés, öt darab őz, s számos nyul és más apróbb vad esett áldozatul. Taschner G. becső-biztos ur maga három őzet ejtett el.

Bármily holtak ígérkezik is farsangunk, mégis helyi-vel-közel értesíthetjük olvasóinkat szórakoztató táncmulatságokról. Így a rimaszombati esizmadia ifjuság f. hó 22-ik napján a „Polgári olvasó-kör” pedig febr. 5-én tart saját könyvtára gyarapítására jótékonyzélű táncmulatságot. Ajánljuk mindkettőt olvasóink figyelmébe.

Füleken f. hó 10-ik napján egy katona, ki hihetőség megunta a katonáskodást, a robogó vonat elé vetette magát s a vonat kerekei által teljesen ketté vágott. Egyéb iránt csaknem naponként hallunk katonák vakokéséről s öngyilkosságáról, mit legtöbb esetben a feljebbvalók tulzsigorának tulajdonítanak.

Táncztanítási jelentések. Szöllösy Manó táncztanító f. hó 17-ik napján, Zsembery Adolf pedig f. évi febr. hó 1-ső napján kezdik meg a táncztanítást. Felhívják olvasóink figyelmét közönségünk előtt előnyösen ismert mindkét táncztanító jelentésére.

A „Rimaszombati Dalárda”, mely életrevalóságának és képzettségének a kaszinó felszázados ünnepélye alkalmával oly fényes jelet adta. — teljes odaadással és lelkesültséggel fogott új darabok tanulásához, hogy mihamarabb élvezetes hangversennyel lepje meg minden szép és jóért lelkesülő közönségünket.

Vásárunkról, mely f. hó 9. és 10-ik napján volt, keveset mondhatunk. A kínálat és kereslet egyáltalában nem állt egyenlő arányban, míg az élelmi cikkek ára, — a mennyiben kevés szállított piacra, — emelkedett, míg az igás barmok jó áron keltek el. — addig a ruhafélék nem örvendettek keresletnek, — a hizott sertések ára, mely ez előtt 30—31 frton állt 25—28 frtra szállt alá.

Haraszi Vilmos volódi néven Hanesz, a Tiszolczon elfogott bankóhamisító, kiről lapunk mult számában említett tettünk csakugyan megszökött őreinek kezéből. Mint kiderült Vágújhyre való, hova két börtönőr és egy őrmester kíséretében eltolonzoltatt. Már utközben feltűnt az őrnöknek az, hogy szerfölött tetszett neki a vidék, s hogy azt lerajolhassa az ablakhoz mindközelebb húzódott. Az őrnök látva, hogy nem közönséges madárral van dolguk éber figyelemmel kísérték minden mozdulatát. Így jutottak el szerencsésen Csömörig, de amint a vonat Pozsonyhoz közelített, egy utas az őrnök egyikétől tüzet kért, míg ez az égő gyufát a kérőnek átadta, H. felszakította a kocsis ablakát s kiugrott, magával rántva a másik őrt, ki szándékában meg akarta akadályozni. Azonban ez nem sikerült, mert míg a toglyol sértetlenül ért a földre, addig az őrnök fejét egy kőhöz ütven elájult. H. pedig szerencsésen elmenekült. — Egyébiránt tanuk állítják, hogy bámulatos ügyességgel ke-

zelte az irónt s pár perc alatt bármilyen államjegy tervrajzát papírra tette. Kár, hogy sapkája, melyet elfőzöttése alkalmával a Rimába dobott, nem kerülhetett a rendőrség kezéi közé, mert hihetőség ebben tartá elrejtve a bankócsináláshoz szükséges lemezeket.

Eladó baromfi tojások. Az állatkert fajokban gazlag baromfi udvara első rangú angol és francia helyekről vásárolt kitünő tenyésztési példányokkal lett feltöltve és kiegészítve, sőt egészen új fajok is szerzetettek be. Megrendeléseket tojásokra már elfogad az igazgatóság, és kívánatra bárhová küld árjegyzéket.

Rövid hírek: A szultán szép arab lovakat küldött Vilmos eszászárnak ajándékba. — **Munkácsy Mihály** világhírű festő hazánkfia nejevel Budapestre jön. Ünnepeleket rendeznek tiszteletükre. — **Az oroszczár** dolgozó szobájában a tüzelő fahasínbokban — melyekből többnyire maga szokott a kandallóba rakni — dinamit töltényeket találtak. Szerencsés véletlen mentette meg a bizonyos haláltól; a kályhafűtő nyomtalanul eltűnt. — **Bukarestben** a sürgönyököt nem akarják magyar nyelven felvenni, ha csak a román fordítás nincs hozzá mellékelve. A jó románok! **Utolsó nagygyűlés.** Az Abaujba kebeleztett Torna megye f. hó 5-án tartá utolsó közgyűlését. Az alispáni jelentéséből kitűnt, hogy a megye tanácsa a legvirágzóbbik közé tartozott az országban — **Trencsénmegye magyarsága.** Folyó hó 2-ról 984. szám alatt Ungvár város tanácsához íly ékesen írott megkeresés érkezett Trencsénmegye alispáni hivatalától: „Vom vicegspann des Trencsiner Comitatus. — An den löbl. Gemeinderath Ungvár stb. aláírva Zsámbockréthy, Gyönyörűen haladnak a magyarsodás utján!”

A „Képes Családi” lapok 15 száma mult vasárnap. Következő tartalommal jelent meg: Az apa boszúja. Elbeszélés; írta Cserhalmi T. M. (Folytatás.) — Lant és pallos. Költemény; írta Völgyi Gusztáv. — A szürke ház urnője. Angol beszély; fordította Mész Béla. (Folytatás.) — Mikor az asszony nincs otthon. Rajz; írta Caligraphus. — Tóni bácsi. Karcrajz az utczáról; írta Erdélyi Gyula. Szerelm és vagyon. Elbeszélés; írta Cserjés László. (Folytatás.) Virágok mellé; Hoffman költeménye. — Mindnyájunknak utja. Bodenstedt költeménye. — Bizonyosság; Lessing költeménye. Fordította Staudner M. — A légtut. Humoresk; írta Philantrop. (Vége.) — Egy öngyilkos utolsó levele. Beszély. (Vége.) — Az irás és az ember. Csevegés; írta Sganarelle. — Képmagyarázat. — Mindenféle. — Képek: A nagy lakoma. — Bálban. — Loki és Sigün. — Melléklet: „A kínos” ezimű regény 33—48. oldala. — A boritékon; Heti naptár. — Sakk-talány. — Talány megfejtések. — Megfejtők nevei. — Kérdések, feleletek, ajánlatok. — A szerkesztőség postája. — Hirdetések. — A kis lotto húzásai.

Előfizethetni: Mehner Vilmosnál, Budapest IV. ker., papnövelde-utca 8. sz. Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Nyilvános számadás az 1882-ik év jan. hó 10-ik napján tartott jótékonyzélű szini-előadásról:

Bevétel: eladott jegyekért 149 frt 10 kr. Felülfizetésekből 24 frt. Eladott maradékgyertya árából 1 frt 13 kr. összesen: 173 frt 23 kr.

Felülfizettek: Lovasnyí Soma 14 frt, Marton János 1 frt 30 kr. Endrédi László, Kovács János (köteles), Lakatos István 1—1 frt, Baloghy Endre 60 kr. Bresztovszky Ede, Hamaliár Karoly, Trubint Lukács, Hámos László, Ragályi Andor, Löcherer Tamás (jbró), Simko Nándor, Hozellek Salamon 50—50 krt. Szontagh Bertalan, Csider Károly, Terhes Pál 30—30 kr.

Kiadás: Zene és világítás 40 frt 50 kr. Bélyeg 3 frt 20 kr. Fölszerelés 7 frt 18 kr. Kellék 8 frt 60 kr. Szolgálat 8 frt 45 kr. Színpad felállítás és szétzedés 12 frt. Nyomda 4 frt 30 kr. Összesen: 83 frt 23 kr. Marad a gymnasium javára 90 frt o. é.

A felülfizetők fogadják hálás köszönetünket. Rimaszombat, 1882. jan. 14.

Bodor István.
Szabó Károly.

Kozmay Dezső.
Manczel József.

VII. Közlés. Nyilvános nyugta. A rimaszombati egyesült prot. gymnasium alapítókegye gyarapítására újabb adakoztak: Kral Andrá gyűjtése Ratkon 18 frt 50 kr. Bártfai ev. német egyház 2 frt. Paceséri ref. egyház 3 frt. Jakobei József Budapestről 2 frt. Kocskeméti ref. egyház 5 frt. S.-vamosi ref. egyházban Soltész Sándor lelkész gyűjtése 3 frt 72 kr. Okolicsányi Gáspár 100 frt. Dusza Lajos ref. lelkész gyűjtése Btkán 3 frt. Fülöp Benjámin 10 frt. Az 1881. év decz. 18-án a rimaszombati dal- és műkedvelői társulatok által közösen rendezett dal- és színmű-estély tiszta jövedelme 93 frt 63 kr., ez alkalomból: Brones István 50 frt. Koós Károly S.-A.-Ujhelyből 5 frt. Dr. Szabó Sámuel 50 frt alapítvány. Szentiványi Miklós S.-Gömör 160 frt. Martinyi József a nyiregyházi ev. gym. igazgatójának gyűjtése 13 frt. Kerekes József 1 frt. Papp Ferencz kir. mérnök 3 éven át 3 frtjával 9 frt. Összesen 528 frt 85 kr. Az előbbeni adományokkal együtt: 2438 frt. A kegyes adakozók szíves áldozatkészségeért az iskola hálás köszönetét fejezi ki Rimaszombat, 1882. jan. 12. az igazgatóság.

„The Gresham” Londonban. Ezen Ausztriai-Magyarországon is meglepedett életbiztosító-társaság 33-dik. mult év június 3-án végződött üzletéről szóló átnézetes évi jelentése, mely a részvényesek mult év decz. 8-án tartott rendes nagygyűlésén adatott elő, e napokban jelent meg. Belőle a következő fő mozzanatok közüljük, melyek a társaság virágzó állapotáról elég bizonyítékot nyújtanak. A lefolyt év eredménye felette kedvező volt. Ez év lefolyása alatt ugyanis 6521 biztosítási ajánlat 59.712.065 frank értékben nyújtott be, melyek közül 5365 ajánlat 48.375.790 franknyi összeggel fogadtatt el, mely utóbbira a megfelelő számú kötvény adatott ki. A nyeresémbévétele, a viszontbiztosításért kiadott költségektől eltekintve, 12.007.724 frankra rugott, mely összegbe az első biztosítási év 1.649.043-75 franknyi nyeresémei bele vannak érteve. A kamat-számla mérlege 2.879.270-85 frankra rugott és a nyeresémbévételehez számítva a társaság évi bevételeit 14.886.494-80 frankra emelte. Az ez év alatt a társaságk átnyújtott és töle kifizetésre elfogadott követelések életbiztosítási kötvényekből 5.744.153-80 frankra rugtak. A

felszerelési és vegyes szerződések követelése, melyek fizetési napja lejárt, 2.957.691,65 frankra rúgnak. Kötvények visszavásárlásáért 854.180,50 frank adatott ki. A biztosítási alap, melynek létezése a szerződésekre nézve biztosítékot nyújt, 3.690.911 frankkal gyarapodott. A társaság a múlt évben Budapesten és Bécsben 3.057.000 frt vételárért ingatlanokat szerzett meg, a melyekben már most hivatali is elhelyezték. A valószínűleg aktívának összege az üzleti év végével 74.122.865 frankot tett ki. Ezen adatokba a társaság vételár ezimén beállított érték többlete nincs beszámítva, miután eme értékek nem realizáltak és így azonnali jövedelem forrásaként nem tekinthetők. A többletnek azonban nagy jelentősége van: biztosítja a jótállásokat, melyek a társaság részéről adatnak. A jelentés mellé a társaság aktiváiról egy kimerítő jegyzék van esatolva, melyből a következő tőkealapok tűnnek ki: 3.712.489,80 frank a brit kormány biztosításaiban, 121.066,75 frank az indiai és gyarmatkormányok biztosításaiban, 12.852.382 frank az idegen állambiztosításokban, 1.274.341,15 frank vasuti részvényekben, értékpapírokban és törzsrészvényekben, 22.099.399,50 frank vasuti és más kötelezvényekben, 11.452.240,20 frank háztulajdonban, 9.712.633,55 frank jelzálogban, 12.898.312,05 frank különféle biztosításokban.

CSARNOK.

Teréz.

Achard Amadeótól. Fordította: Sárkány Imre.

Egy reggel, épen felkeltek, N . . . . Gérard, egy párisi ifjú, levelet kapott ügyvédjétől, melyben ez őt magához kéri. Az ügyvéd csendes és pontos ember volt; s csak sürgős ügyekben irt. Gérard tehát rögtön hozzá indult, hol egy kis irnok bevezető őt ügyvéde irottermébe.

Az ügyvéd kliensének egy öreg borszékot, mutatott s papirlapot nyujtva neki így szólt hozzá:

— Önnek rokona van Németországban . . .

— Rokonom? . . . Lehet, de én nem tudom.

— Én tudom. Az ön nagatyjának a nővére, ki most halt meg végrendelet nélkül. Ön a legközelebbi örökös. Csak öntől függ, vajjon követeli-e az örökséget, vagy az oldalrokonokra hagyja.

— S tekintélyes ezen örökség? kérdé Gérard.

— Mintegy százezer tallér. Itt vannak az okiratok, melyek az ön jogait biztosítják.

Bármily gazdag is az ember, százezer tallért, nem szokott megvetni.

— Jól van, felelt Gérard, az épen kezdődő Chantilly-i lófuttatások kissé akadályoznak ugyan, de elutazom.

Felkelt, zsebre tette az iratokat, vette pálcáját s köszönt ügyvédjének.

— Ön azt sem kérdi, hová kell mennie felvenni az örökséget? kiált utána az irnok mogorvau.

— Ejnye, igaz . . . Ha jól értöm, Németországban.

— Németországban!? No bizony soká kereshetné, ha egész Németországot be akarná járni! Nénje D-ben halt meg.

Gérard távozott s még az nap utra kelt.

A tisztviselő, kihez az ifjú D-ben fordult, ennek jogait elvitáztatlanoknak találta; de a boldogult jó asszony öröksége peres ügyek által annyira össze volt bonyolítva, hogy csak nehezen s lassan lehetett azt rendbe hozni. Három hét mult el anélkül, hogy Gérard előre láthatta volna, mikor érnek véget a mindenfelől felmerülő akadályok. A híres Hesperidák kertjének kincseit nem őrizték jobban, mint a Gérard-kereste százezer tallért. Türelemmel várta ugyan a mindennap megígért, de mindennap elmaradt megoldást, de a várakozásban unatkozott. Egy párisi barátjához irt levele érdekes fényt vet életére.

D . . . 18 . . máj. 7.

„Kedves Henrim!

Hitted volna-e ezt? Sört iszom s nagy porcellánpipából pipázom, melyet Faust és Gretchen hiteles arczképe ékesít. Ime, hová ragadott az itteni élet!

A napot egy kortyval kezdem s egy szippantással végzem. Ime, az elbutulásnak utja. S a sörös korsók és pipák száma egyre növekszik: egyik szüli a másikat. Három hónap mulva, ha ez így megy, nem fogok önmagamra ismerni.

Párisban is beszélnek néha unalomról; némelyek azt állítják, hogy már tapasztalták azt. Mily döresség! a francia, főképp a párisi unalom csak szórakozás, mely változattal teszi az életet. Az unalmat csak D.-ben ismerik. Itt született az, itt lakik, sohasem vándorol el. A ki D.-be érkezik már az nap meglátogatja őt; másnap meg vele iszik és pipázik.

Az emberek, kik között élek, a világ legbeesületesebb emberei; de nagy szerencsétlenségük, hogy mind egyfor-

mák. A házak olyanok, mint az emberek; mind egyféle stýlben építvék. Csupa egyhangúság. A szálloda, melyben én lakom, nagy, terjedelmes, magas, négyszögű épület, mint valami kaszárnya. Ablakból a porosz gyalogság hadgyakorlatait látom, ezen látvány legélvezetesebb multságom. Látom innen a D.-i park fasorait is. E park igen szép s esténként az itt állomásozó ezred zenekara játszik benne. Igen jó zene, de én vagyok egyedüli hallgatója. Itt senki sem sétál. Ha a város főutáján egy hét alatt annyi ember járna, mint Páris egy utczáján egy óra alatt, a kormányzó azt hinné, hogy forradalom van készülöben s csapatait fegyverre szólítaná.

Kiszolgáló pinezérem eleinte mulattatott. Az ostoba! Mikor utbaigazítást kértem tőle D-ben, szenteskedő arczczal mosolygott. Oh, uram — mondá — az asszonyok itt pirosak mint a eseresznye és gömbölyűek mint az alma. S aztán távozott fejét rázva, mint a majom. Hasonlata látható örömet okozott neki.

De az ostobaság nem olyan gyönyör, mely soká volna képes mulattatni. Samu — ez a pinezér neve, — többé nem elégít ki; mégis mindég nevet, ha rám néz. Azt kell hinnem, hogy arczomban van valami, a mi őt derűtségre hangolja.

Ha most azt kérdeznéd, mikor fogom elhagyni D-t, ügyvivőmmel azt felelem; Nem sokára. Ő azonban soha sem fírad ki e szót ismételni mindenféle hangon, úgy hogy már azt hiszem, ez németül annyit tesz, hogy soha.

Nektek van Boulevardotok, van Operátok, van — Páristok, és hálátlanok! — mégis panaszkodtok! Igaz, én is panaszkodtam. Ime megbűnhődtem. Vigyázatok, hogy ne száműzessetek félre D-be.

Azok, kikkel érintkeztem, meg hívtak ugyan, hogy az estéket velök töltsém, sőt meghívtak lakomáikra, hol minden jelenlevő ő perezig nevetett visszaemlékezve egy szellemes mondásra, melyet szomszédja negyed óra előtt mondott. Lakoma után zenei előadás volt, a mit az olaszok musica de cameranak neveznek; néha az egymással eljegyzettek keringöztek. De én már a negyedik estélynél azt tapasztaltam, hogy a magány és unalom többet ér, mint az ily élvezet, s lemondtam róla. Szegény jó néném biznyára nem gondolta volna mibe kerül nekem az ő öröksége. Tán megjegyzed, hogy könnyen átengedhetném azt az oldalrokonoknak. Kétség kívül; de már most mának vagyok; a mit elkezdtem, be is akarom végezni. Most visszalépni; nem lenne ez Németország győzelmé Franciaország felett, Rosbach vagy Lipese emléke? Nem a beesület tiltja visszalépnem és nem fogok visszalépni.

Az elébb említet a D-i parkot s a sétákat, melyeket néha megengednek magoknak a város lakói. Minap egy nőitársasággal találkoztam. De ne gondolj mindjárt kalandra; mindent gondolhatsz, csak ezt nem.

Négy óra volt. A zenekar egy Strauss-féle keringőt játszott. Egy faszor kanyarulatánál a padon ifjú lánykát pillanték meg egy idős hölgy kíséretében. Ugy vettem észre, az ifjú lányka mosolygott felém s fejével üdvözlőleg intett. Én gépszerűleg hátra néztem, vajjon ez üdvözlés nem másvalakit illet-e mögöttem? Senkimás nem volt a parkban. Uzzel visszafordultam. Az ifjú lányka felkelt s távozott; utközben újra mosolygott felém s kezével könnyedén bucsut intett.

Ugy emlékszem, már két- vagy háromszor találkoztam ez ifjú leánnyal sétáim közben; de azután, habár naponta elmentem a parkba, egy hétig nem láttam őt. Kék szalagjairól, melyekkel pazarul díszíté magát, bizonyára felismertem volna. De tegnap, ugyanazon időben, ugyanazon padon újra feltaláltam őt. Megpillantva engem most is felém mosolygott s barátságos fejbólintással üdvözölt. Szerencsétlenségemre nem voltam egyedül, ügyvivőmmel mentem egy tisztársához. Nem is gondolhattam rá, hogy elhagyjam; így tovább haladtam. Azt hiszem, hogy Páris valamely szalonjában táncoltam ez ifjú leánnyal a mult télen s üdvözléte által azt akarta mutatni, hogy felismert.

Innen is látlak kedves Henrim, hogyan rázod fejed és fitoritod arczod. Mennyi szó egy találkozásról s még csak nem is szót vele! Mily súlyos! Mit kívánsz? Hisz D.-ben vagyok . . .“

Gérard levele azonban nem mondá el, hogy el volt határozva mindaddig sétálni a parkban, míg újra találkozik a kékszálagos leánnyal s társalgást kezdhet vele. Csak attól félt, vajjon az idős hölgy jelenléte nem fogja-e kissé zavarba hozni? A véletlen csodálatosan segítségére jött. Másnap ismét megpillantá a kis német leányt a padon s még oda se ért, midőn az nyájasan bölintott feléje. Gérard habozás nélkül közeledett.

— Jól tudtam, hogy vissza fog ön térni, mondá a leányka kezét nyujtva.

E fogadtatás együgyűsége zavarba hozta Gérardot.

— Hiszen én láttam kegyedet, — felelt elmosolyodva, tehát biztos volt, hogy visszatérek.

Ez kissé gyanus izlésű felelet talán; legalább a bók, mely rejtett benne, a kétségbeesésig kopott volt; a kis német leánynak mégis úgy hangzott, mint a legbájosabb zene.

— Ugy hát miért várt oly soká? viszonzá szemrehányó tekintettel.

Gérard bátortalanságával mentette magát, a mi pedig épen nem volt hibája. — Ő nem mert, nem tehetett. És zavarában hebegni kezdett. Az ifjú leány fejét rázta.

— Mindez igen szép lenne, ha mi tegnap óta ismer-

nők egymást; de minek köztünk ez a ceremónia? Gérard most valóban megzavarodott; nem kételkedett többé, hogy a leánnyal valamely bálban találkozott; de bármily figyelmesen szemléle, vonásaira nem bírt visszaemlékezni Szavakat keresett, hogy feleljen, de a leány élénken folytatá:

— Ugy-e meglátogat bennünket? Igen közel lakunk ide s igen szép kertünk van zöld kapuval vad szőlő és keeskerágó bokrok közt. Holdvilágos estén igen szép. Csokoládét fogunk inni. Nemde ön is szereti?

— Igen, felelt Gérard, kinek ámulata percéről perczre nőtt.

— De, folytatá gyorsan a leány, miért változtató meg nevé? Azelőtt Rudolfnak hitták s tegnap jól hallottam, hogy Gérardnak szólították. Gérard igen szép név, de én Rudolfot jobb szeretem.

Gérard nagy szemeket meresztett és homlokát dörzsölte feleletet keresve, midőn az idős hölgy, ki eddig nem mozdult s a társalgástól száz mértföldnyire látszott lenni, oly könyörgő tekintetet vetet reá, hogy némán megállt.

— Nemde azért, hogy a hamis Rudolf hallgatása ne okozzon meglepetést? nemde ön titkolni akarta visszatérését?

— Ugy van, felelt Gérard.

— No lássa, én, a ki nem utaztam, én Teréz vagyok most is.

— Kegyed jól teszi, Teréz igen bájos név.

Gérard lesüte szemét, s pálcájával rajzolgatni kezdett a porban.

Érezte, mily ostoba volt s megbánta a gondolatot, mely őt Teréz üdvözlésére készítette. (Folyt. köv.)

Hivatalos közlemények.

Rimaszombati kir. Törvényszék Elnökétől.

Pályázati hirdetés!

933. sz. eln. 1881. — A rimaszombati kir. Törvényszék területén lévő rozsnói kir. jászorosignál üresedésbe jött irnoki állomásra, mely után évi 500 frt fizetés, és 100 frt lakpénz jár — a nagym. m. k. Igazságügyi miniszterium-f. évi 3761./I. M. E. sz. a. engedélyénél fogva pályázat hirdettetik, felhivatnak a pályázni kívánók, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat az 1882. év január hó 20-ig ezen kir. Törvényszék elnökségénél nyujtsák be, a későbben érkezendő folyamodványok figyelembe vételét nem fognak. — Rimaszombat, 1881. december 19.

Marton Rudolf, kir. tszéki elnök.

Szerkesztői üzenetek.

F. I. Köszönettel vettük Léköteleznie további közreműködésével Sajóháti. Köszönjük a jökiváratokat. Adja Isten hogy úgy legyen. Levelünk meg.

M. K. és I. K. Kérjük továbbra is szíves figyelmüket.

B. J. A választ erősen várjuk.

V. J. Boesana, a rendkívüli körülmény lehetetlenné tette a választ.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1882. január hó 1-4-én tartott hetivásár alkalmával a gabonafélék és kapásnövények következőleg jegyeztettek:

	hectoliterenként	10 métermázsánként
Buza	8.85	7.20 . . . 10.60 10.30
Feles	7.10	— 8.50 7.50
Rozs	6.65	6.15 . . . . . 8.— 7.50
Árpa	5.—	4.55 . . . . . 6.— 5.40
Zab	2.50	2.35 . . . . . 6.00 5.50
Kukoricza	4.55	4.85
Bab	12.00	9.00
Kása	14.00	12.00
Burgonya	3.15	2.80
Széna, kötött	—	1.95
Takarmány szalma	—	0.50
Alom-szalma	—	0.35
Zsúp-szalma	—	1.10

Felelős szerkesztő s laptulajdonos: **Pető Porubszki Pál.**

H I R D E T É S E K.

Táncztanítási jelentés.

Alulírott mély tisztelettel mellett szerény nyilatkozatomat teszem, hogy én minden a főbb körökben divatozó legújabb magyar és külföldi

tánczokból,

ide érte a helyes állást s a test kiképzésére megkívántató alapszabályokat is, akár társas házi körökben, akár tulajdon lakásomon pontos és kimerítő leczkéket adandok, mely vállalatom pártolásra a t. cz. közönséget bátor vagyok felszólítani s magamat kegyes pártfogásukba ajánlani, egyszersmind egész alázattal kérem a tanulni szándékozókat, sziveskedjenek neveiket s lakásaikat velem tudatni, hogy azonnal személyesen tisztelkedhessem. — Rimaszombat, 1882. jan. hóban.

Lakás: **temető-utca volt Dienes-féle ház emeletén.** A jelentkezőket elfogadja naponta d. e. 10—12. d. u. 4—6 óráig.

A tanórak 1881. évi jan. hó 17-én kezdődnek.

Szóllósy Manó, táncztanító.

—Nyomatja és kiadja **Rábely Miklós.** Rimaszombat, 1882. (Losonci-utca 24. szám).

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy a **táncztanítást** az idén is, mind rendesen, **február hó 1-én kezdem meg.** Midőn ezt tudatni szerencsém van, szíves pártfogásukat kikérve maradtam

Rimaszombat, 1882. jan. 10.

teljes tisztelettel

Zsembery Adolf, táncztanító.

Hirdetmény.

Rimaszombatban, a főtéren levő 21. szám alatti ház, önkéntes árverés útján vagy szabad kézből

eladandó.

Az árverés 1882. január hó 21-én, reggeli 11 órakor a helyszínén fog megtartatni. **kikiáltási ár 6300 frt.** Értekezni lehet özv. **Almássy János-néval** helyben, vagy alólírotttnál. **Bernolák Nándor,** ügyvéd.